

List Filipským

Čtvrtý díl

F 2,1-11

1. V Kristu je duchovní jednotu dostupná (verše 1-2)

Ve filipském sboru byly dvě sestry Euodia a Syntyché, v jejichž vztahu byla nějaká trhlina (F 4,2). Nevíme přesně, o co tam šlo. Jistě si ale dovedeme představit celou řadu důvodů, které mohou způsobit, že spolu dva lidé nevycházejí dobře. Jistě i právě kvůli tomuto rozporu Pavel ve svém listu do Filip píše o jednotě křesťanů.

Ve verši 1 se čtyřikrát objevuje slovo „jestliže“ (Ř. EI), v ekumenickém překladu „je-li“. Jestliže existují věci, o kterých Pavel mluví ve verši 1, pak mají Filipští naplnit jeho radost a být duchovně jednotnými. Je přitom ale jasné, že všechny ty věci, uvedené slůvkem „jestliže“, jsou v Kristu skutečností, v Kristu jsou věřícím darovány. Proto také lze uskutečnit apoštolovu výzvu k jednotě (v.2). Překlad Nová smlouva tu zní: *„Je-li tedy nějaké povzbuzení v Kristu, je-li nějaké potěšení lásky, je-li nějaké společenství Ducha, je-li nějaký soucit a slitování, ...“* (F 2,1 Nová smlouva/ČSP) Kristus sám je pro nás povzbuzením. Skrze něho přijímáme lásku Boží, která nám přináší potěšení/útěchu. Duch svatý přebývá ve všech Božích dětech. Ve společenství s ním zakoušíme společenství s Bohem. A v Duchu svatém je pro nás dostupný také skutečný soucit a slitování, nejen všelijaké jejich napodobeniny. Jsme - li Božími dětmi jako filipští křesťané, pak jsou i pro nás všechny tyto předpoklady splněny. Jsou pro nás dostupné jako zkušenost / zkušenosti s Duchem svatým.

Na základě těchto splněných podmínek vyzývá Pavel křesťany ve Filipech k duchovní jednotě, zejména k jednotnému smýšlení. V tomto smýšlení nemělo jít o to, aby měli na vše stejný názor. Mělo však jít o to, že budou mít k sobě navzájem stejnou lásku. V tom měla spočívat jejich svornost. Církev má být rodinou bratří a sester Ježíše Krista, kde všichni nesou podobu nebeského Otce a to zejména v přístupu ke vzájemným vztahům. Jsme velmi rozmanití, přesto v Kristu můžeme všichni táhnout (jak se říká) za jeden provaz. To stejné smýšlení je vlastně smýšlením Ježíše Krista, o kterém se píše verši 5.

2. Zabijáci duchovní jednoty a jak na ně (verše 3-4)

Není ovšem samozřejmé, že budeme duchovně jednotní. O duchovní jednotu je třeba zápasit, duchovní jednotu je třeba střežit. Dábel jednotě křesťanů zcela jistě nepřeje, protože ohrožuje uskutečnění jeho záměrů (srov. 2K 2,11). Když totiž křesťané budou jedno, pak svět snáze uvěří, že Ježíše skutečně poslal Bůh (viz J 17,21). Nepřítel se tu nepochybně řídí starým pravidlem: *divide et impera* - rozděl a panuj.

Pavel zde zmiňuje dva zabijáky duchovní jednoty: Ctižádost a ješitnost. Slovo „ctižádostí“ (v. 3 ČEP) je překladem řeckého slova ERITHEIA, které by se dalo přeložit též jako „sobectví“. Může se přeložit i jako „sobecká ambice“. Prostě pod vlivem ERITHEIA chceme něco získat pro sebe. Chceme vyniknout nebo se nějak na úkor druhých obohatit. Slovo „ješitností“ (v. 3 ČEP) je překladem řeckého slova KENODOXIA = „prázdná, nicotná chlouba“. Významově obě slova leží blízko sebe. Jistě tu před sebou máme v kostce příčinu mnoha bolestných rozdělení mezi Božími dětmi. Někdo chce vyniknout, někdo chce být důležitější než ostatní. Nebo je mu líto, že není tak důležitý.

Jako křesťané ale můžeme odmítnout ctižádost a ješitnost jako motivaci našich skutků a snah. Místo toho můžeme druhé pokládat za přednější než sebe (v. 4). Neznamená to, že všichni ostatní jsou nám nadřazení, nebo že jsou více obdarováni než my. Znamená to však, že pod vlivem křesťanské lásky vidíme druhé jako ty, kdo jsou hodni upřednostnění z naší strany. Také je dobré nemyslet pouze na to, co slouží nám, ale na to, co slouží druhým. V řeckém textu se zde ve verši 4 vyskytuje sloveso SKOPEIN = pohlížet (k cíli), vyhlížet, dávat pozor. Nemáme věnovat pozornost jen svým věcem, ale i věcem druhých - prospěchu druhých. Ne že bychom se jim měli plést do života. Ale máme brát vždy v úvahu také to, co svým jednáním způsobujeme druhým a jak bychom jim mohli prospět.

3. Smýšlení Ježíše Krista cestou k duchovní jednotě (verše 5-11)

Hlavní cestou k duchovní jednotě je pro nás přijetí smýšlení Ježíše Krista. Díky zázraku nového stvoření (2K 5,17) a přítomnosti Ducha svatého v našich životech (1K 6,19) už je v sobě máme. Jde však o to, abychom si ho v praxi osvojovali a podle něho se řídili. Kristovo smýšlení mělo být jistě východiskem i pro Euodii a Syntyché ve Filipech. A je jistě východiskem i pro mnohé Euodie a Syntyché dneška. Jak se tedy projevilo Kristovo smýšlení?

Ježíš se na čas vzdal svého Božího způsobu života v nebesích a přijal způsob života služebníka. Podle Českého ekumenického překladu „sám sebe zmařil“ (v. 7). Je tu použito řecké slovo EKENÓSEN, které doslova znamená „vyprázdnil“. Vyprázdnil se právě tím, že na určitou dobu odložil užívání svých nebeských práv a stal se služebníkem. Stal se člověkem. To je tajemství inkarnace (vtělení) Božího Syna. Pravý Bůh, který se stal pravým člověkem. Bůh, který sám sebe dobrovolně omezil, aby se k nám přiblížil a aby nás zachránil. V podobě člověka se Ježíš ponížil do té míry, že se nechal ukřižovat. Zemřel za nás a za naše hříchy. Poslušně vykonal to, kvůli čemu ho jeho nebeský Otec poslal do světa. Tak vypadalo smýšlení Ježíše Krista v akci.

Protože se Ježíš takto ponížil, Bůh ho nesmírně povýšil. Řecké sloveso HYPERYPSŮN, kterého je ve verši 9 použito, je velmi silné. Znamená: „vyvýšit k

největší výši“. Po velkém Ježíšově sebeponížení následovalo velké povýšení. Nebylo to sebepovýšení. Povýšil ho jeho nebeský Otec. Čtete tu, že mu dal jméno nad každé jméno. To zde patrně neznamená, že Bůh dal Pánu Ježíši nějaké nové jméno, nebo titul. Spíš to znamená, že Ježíšovo jméno učinil nejvýznamnějším jménem ze všech. *„V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“* (Sk 4,12 ČEP) Bůh vlastně učinil Ježíšovo jméno rovným jménu Hospodin. Na Ježíšově příběhu vidíme pravdivost jeho vlastního výroku: *„... kdo se poníží, bude povýšen.“* (L 14,11 ČEP)

Výsledkem toho nesmírného Kristova povýšení bude, že před ním jednou všichni pokleknou a vyznají, že je Pán. Máme tu narážku na slova z knihy proroka Izajáše: *„Při sobě samém jsem přísahal, z mých úst vyšla spravedlnost, slovo, které se zpět nenavráť. Předě mnou každý klesne na kolena a každý jazyk odpřísáhne: »Jenom v Hospodinu - řekne o mně - je spravedlnost i moc.«*“ (Iz 45,23-24 ČEP) Slova, která se v knize Izajáš týkají Hospodina, jsou zde v listu Filipským vztažena na Pána Ježíše Krista. Slovo „Pán“ (v. 11 ČEP) je zde překladem řeckého slova KYRIOS. Když Židé ve třetím století před Kristem pořídili překlad Starého zákona z hebrejštiny do řečtiny, překládali tímto slovem právě Boží jméno - JHWH. Jednou všichni poznají a vyznají, že Ježíš je jedno se svým nebeským Otcem (J 10,30). Teď je ještě čas, kdy lidé mohou před Ježíšem pokleknout dobrovolně, mohou se mu odevzdat jako svému Pánu. Až se ale Ježíš vrátí na tuto zem, budou se před ním muset sklonit i ti, kteří ho celý život odmítali.